

MÕTTEID VAIMU TEGEVUSEST

"Põllu Vagudel" nr. 20, 1962

Karl Kaups

Seekord puudutame ainult küsimusi, mis jooksvalt päevakorda tulevad.

ISIKLIKKE SEISUKOHA VÕTMISI

Keegi vend kirjutab, et ei olevat hea puudutada arvustavalt tervekestegijate evangelistide tegevust, nimetada nende nimesid või mainida nende majandust. See toovat kahju Jumala riigile. Muidugi olen mina isiklikult vastupidisel arvamisel.

Esiteks on Pühakirjas otse öeldud, jah, kästud: "Katsuge kõik läbi. Pidage kinni, mis on hea." Jumal ei taha oma lapsi edasi viia pimesi. Ta soovib, et meile paistaks alati tõe valgus.

Korduvalt olen mõtelnud, miks küll on Piiblis avalikult teatavaks tehtud Jumala inimeste eksimusi? Ja seda päris nimepidi. Tuleb see kahjuks Jumala riigile?

Mainitakse suure Jumala sulase Noa äpardust, Jaakobi mitmesuguseid samme, Moosese komistamist, Taaveti viltuminekut, Saalomoni eksitusi. Miks pidi evangelist kirja panema Peetruse salgamise? Miks pidi Paulus kirjutama avalikult ja nimepidi, et Peetrus eksis ja Paulus teda selle eest noomis? Miks ta nimetab Teemast ja Aleksander Vasksepa nime? Miks on valevendade tegevus nii teravalt ja rohkesti ette toodud Uues Teastamendis? Ja mõnda muud.

Meie teame, Jumala vastased osalt nende asjade tõttu irvitavad usklikke ja põlgavad Piiblit. Tuleb see kahjuks Jumala riigile? Eks Püha Vaim ole need asjad dikteerinud Piibli kirjutajaile. Kas Püha Vaim eksis?

Meie peame ka niisuguste asjade üle tõsisemalt järele mõtlema oma arvamiste avaldamise puhul. Peame selgusele jõudma, mis on kahjuks Jumala riigile, mis mitte.

Meie, eesti usklikud, oleme niimoodi kasvanud ja kasvatatud, et meie olukordi peame tundma ja tõtt teadma. Siin meie elame esialgu veel ikka nagu võõral maal. See maa on suur. Siin esineb palju igasuguseid voolusid. Siin tegutseb mitmesuguseid isikuid, häid ja halbu. Selles vaimuelu rägastikus peame meie olukordi lähemalt tundma, et meie sirgelt teelt kõrvale ei kaldu. Nii on see kasulik, kui meie liikumisi kaalume ja olukordadega tutvume. Et seda tehakse, selle eest võiks igäüks olla tänulik.

Tõde käib üle kõige. Eriti Jumala riigis. Jeesus ütles: "Tõde peab teid vabaks tegema." Oleks tõesti kahjulik Jumala riigile, kui meie mingisuguste erihuvide pärast püüaksime halba asja heaks seletada või musta valgeks tembeldada. Ka on igasugused liialdused kahjulikud nii ülistamise kui arvustuse puhul. Tõde armastuses on õige viis asjade läbikatsumisel.

MURELIKU SÜDAMEGA

Mõteldes käesolevatele vaimuelu nähetele, täidab rõõmude kõrval südant ka mure. Minu tunde järgi on käesoleval ajal kõige ohtlikumaks nähteks liialdus.

Mida on mõelda liialduse all?

Liialdus seisneb muidugi selles, kui üht asja suuremaks ja vägevamaks kirjeldatakse kui see tõepoolest oli. Kui arvud suuremaks näidatakse, kui need tõepoolest olid. Või ümberpöörduvalt, kui arvustus asju väiksemaks ja halvemaks teeb, kui need tõepoolest on.

Liialdus on seega vale. Ütleme, kui ühes kirjelduses mingisuguse koosoleku kohta on imetegude ja terveksaamiste kohta 80% tõtt ja 20% liialdust, siis 20% selles kirjelduses on vale. Kui see liialdus sattus sinna teadmata, sest suurtes masskoosolekutes ei ole iga kord kerge saada täpset ülevaadet, siis see on kuidagi mõistetav ja vabandatav. Aga kui liialdus antakse sihilikult

propaganda huvides, mis ka väga kergesti võib juhtuda, siis see on sihilik vale. Püha Vaim on tõe Vaim. Kristus ise on tõde. Igasugune vale, kui seda on vaid 1% ühe asja juures, siis on see vastik Kristusele ja kurvastab Püha Vaimu. Kus on pisut valet juures, seal tema kaasa ei tegutse. Sel puhul on kõik vägevad asjad ainult inimlik vaimustus, mis Jumala riigile kasu ei saada.

Aga ka uskmata rahvas jälgib niisuguseid asju hoolsalt ja täpselt. Kui nemad leiavad sealt midagi, mis ei ole täpses kooskõlas tõega, seal nemad otsustavad kohe terve asja valeks. Et kuidas see võib olla jumalik, kui vale on sees. Mine siis võida teda veel Issandale.

Need on tõsised asjad, mis panevad mõtlema ja muret või koguni hirmu tundma Jumala riigi puhtuse ja edu pärast.

MÕNI NÄIDE

Asja selgituseks toome mõne näite.

Keegi usklik noormees võttis oma haige emaga ette raske, kalli ja kauge lennureisi, et minna ühe tervekestegija evangelisti eestpalve liini. Nende usk oli suur. Muidu nad ei võtnuks ette seda kallist ja pikka reisi raskelt haige emaga. Nemad ei saanud seal abi. Kui ma noormehega selle asja üle rääkisin, ütles ta, et tema mitmepäevase sealviibimise jooksul ei näinud ühtegi terveksaamist, kuigi nad olid iga päev kohal. Mõni aeg hiljem viibisin ise sama evangelisti suurel koosolekul. Ka mina ei näinud ühtegi terveksaamist. Ratastoolidega ja karkudega inimesi ei võetud seal üldse palveliini. Ometi kirjutavad nende oma häälekandjad neil koosolekutel toimunud vägevatest imedest. Selline nähe rõhub südant.

Keegi Ameerika tervekestegija evangelist korraldas oma krusaadi ühes suurlinnas Saksamaal. Saksamaa usklikud ja tõsised vennad otsustasid läbi katsuda, kas kõik on ehtne ja tõe alusel. Selleks otstarbeks võtsid ustavad vennad osa igast koosolekust, et muretseda selgust nii ülitähtsa asja kohta.

Krusaad möödus, tõi sama evangelisti häälekandja "Faith Digest" pika ja ülistava kirjutise suurtest asjadest ja imelikkudest terveksaamistest krusaadi ajal mainitud suurlinnas. Samal ajal esitati Saksa vaimulikkudes ajakirjades ka seletusi, mida eelpool nimetatud vennad seal tähele panid. Need olid väga tagasihoidlikud tähelepanekud. Haigeid oli küll eestpalvele tulnud ja nende eest palutud. Aga tõelisi, silmanähtavaid terveksaamisi nemad peaaegu ei näinudki.

Siin siis ühest küljest evangelisti enese häälekandja sõnumid. Teisest küljest kainete Jumala sulaste tähelepanekud.

Sama evangelisti häälekandja viimane number räägib suurtest ja vägevatest ärkamistest, imedest ja massilistest, imetaolistest terveksaamistest Mexicos. Üks terve linn oleks nagu usklikuks ja terveks saanud. Sõnum on kirjutatud suure vaimustusega.

Samal ajal toovad mitmed head vaimulikud ajakirjad sõnumeid Issanda tööst Mexicos. Keegi ei tea ühtegi sõna mainida neist vägevaist asjust. Sama käib ka mõne teise evangelisti kohta seal maal. Olen ka isiklikult püüdnud selle maa vaimulikkudelt juhtidelt andmeid saada, aga nad vaikivad.

Paari miljoni pöördumine Lõuna-Ameerikas.

Keegi vend Inglismaalt kirjutab ja küsib, kuidas on sellega, et ühe ameerika tervekestegija evangelisti lühemaajalise tegevuse tulemusel on Issandale võidetud ligi kaks miljonit inimest? Vend imetleb selle arvu puhul, et kas siin ei esine liialdus. Ta lisab õieti, et kui ühe mehe lühiajalise tegevuse mõjul paar miljonit inimest võideti, siis peaks kogu maailma võitmine Issandale olema kerge ülesanne ja teostuma kiiresti.

On küll õige, et Jumala Vaim töötab käesoleval ajal eriliselt Lõuna-Ameerikas, eriti Brasiilias. Seal kestavad ärkamised ja kogudused kasvavad. Aga miljonite pöördumisest ühe mehe tegevuse kaudu ei ole küll midagi kuulda. Minul käib hulk mitmekeelseid vaimulikke ajakirju, välja antud mitmesuguste uskkondade poolt. Korduvalt toovad need sõnumeid ka usuelust ja vaimutegevusest Lõuna-Ameerikas. Igast vähegi suuremast, silmapaistvamast sündmusest

teatatakse. Aga et ühe mehe lühiajalise tegevuse kaudu üle miljon inimese on pöördumisele tulnud, sellest ei tea keegi midagi rääkida. Ilmselt on tegemist liialdusega.

Kas see liialdus on liikuma pandud tegelase enese või tema sõprade kaudu, ei tea meie öelda, aga liialdus on ilmne. Tean isiklikult lähemalt ka selle evangelisti tegevusest.

Üks tuntum Ameerika tervekestegija evangelist korraldas hiljuti krusaadi Soomes, Helsingis. Tema enda kirjutise kohaselt oli ta esimene kõneaine Soome jutlustajatele: "Kus on imed?" Need Soome jutlustajad seal võitlevad erilistes oludes, taluvad erilisi raskusi ja muret. Kas on imed siin meie juures nii rohked ja vägevad, et sellise küsimusega astuda nende ustavate vendade ette? See annab ka mõtelda.

MÄRKUSI

Nii võiks järjekindlusega asju ette tuua, mis mõtlema panevad, sest iga päev toob ette ikka uusi asju. Viimasel ajal kipub isegi meie eneste, eesti usklikkude tegevuse aladel esinema nähteid, mis vajaksid selgitamist ja õiendamist. Aga vennaarmastuse mõttes ja pahanduste ärahoidmiseks oleme neist vaikinud ja peame vist vaikima tulevikuski, kui südames teisiti märku ei anta.

Küsimus on, kas peame neid asju, mis näivad ilmse liialdusena ja sellega ei püsi tõe alusel, eesti usklikkonna ees laskma paista läbiproovitud tõdedena, kui ometi terves maailmas neid asju kaalutakse ja seisukohti võetakse? Mulle tundub, et usklikkude kasvatamiseks on hea, kui nad asju tunnevad igast küljest ja ise sisemiselt seisukohti võtavad. Sel puhul saavad nemad ka kindlamad olema kiusatuse tunnil.

Sama lugu on pööramatutega. Kui nemad vaimulikke asju tunnevad igast küljest ja selliselt tulevad Jumala juurde, siis nad jäävad kindlalt püsima. Kui neile aga pärast usuletulekut saab teatavaks asjaolusid, milliseid nad varem ei aimanud, võib see neile saada raskeks tõukamiseks ja usust eemale viimiseks.

Silmas pidades Sõna juhatust: "Katsuge kõik läbi," olen tundnud suurt vastutust, mis meil on eesti usklikkonna ja Jumala otsijate vastu. Sellepärast olen lühidalt ja tagasihoidlikult püüdnud puudutada üksikuid nähteid paljude hulgast. Seda ainult Jumala riigi huvides. Ei kellegi uskkonna kasuks või kahjuks. Kui keegi on neis asjus teisel arvamisel, see ärgu pangu pahaks. Kui kedagi sellega olen pahandanud või kurvastanud, see andestagu.

Meie peame igaüks kasutama neid andeid, mis meile on antud, kui see ka oleks "vaimude äraarvamine".

"Meie ei või midagi tõe vastu, vaid tõe eest."